

May 15, 2019

Ad: opmerkingen Property Rights Alliance ten behoeve van de consultatie in verband met de voorgenomen wijzigingen in het Tabaks- en rookwarenbesluit

Property Rights Alliance (PRA) is een belangenorganisatie die zich richt op de wereldwijde bescherming van tastbare en intellectuele eigendomsrechten. In samenwerking met meer dan 100 internationale partnerorganisaties publiceert PRA jaarlijks de International Property Rights Index (IPRI), de enige index die specifiek de tastbare eigendomsrechten, intellectuele eigendomsrechten beoordeelt, alsmede de politieke en rechtsinstanties die zijn belast met de handhaving daarvan. Eigendomsrechten zijn mensenrechten die essentieel zijn voor de bevordering van de wetenschap, menselijke vooruitgang en economische ontwikkeling.

PRA levert het volgende commentaar op de voorgenomen wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit, dat voorziet in de invoering van neutrale sigaretten- en shagverpakking. De voorgenomen wijzigingen zijn gericht op het beschermen van jongeren tegen tabaksproducten door deze producten te koppelen aan schadelijke gezondheidsgevolgen door de unieke uitingsvormen van een merk te vervangen door schokkende afbeeldingen.

Naar onze mening zal de neutrale verpakking er in Nederland, net als elders waar het is geprobeerd, er niet in slagen jongeren te weerhouden om te gaan roken. Uit onderzoek blijkt dat in geen enkel land waarin neutrale verpakkingen zijn ingevoerd een verband is aangetoond met stoppen met roken of het percentage rokers. Het enige waarin neutrale verpakking is “geslaagd” is dat het tabaksproducten tot een grondstof maakt, waardoor het voor consumenten lastig wordt om onderscheid te maken tussen legale, kwalitatief hoogstaande producten en illegale koopwaar, die een hoger gezondheidsrisico met zich meebrengen en waarmee criminele praktijken worden gefinancierd.

In plaats van het invoeren van een tot mislukking gedoemd neutrale-verpakkingsbeleid, doet de Nederlandse regering er beter aan de intellectuele eigendomsrechten in Nederland te beschermen. Ter onderbouwing van deze stelling bespreken wij in dit artikel de volgende vijf punten:

1. Handelsmerken zijn fundamentele mensenrechten en spelen een belangrijke rol bij de bescherming van de consument.
 2. Nederland is altijd een groot voorvechter van intellectuele eigendomsrechten geweest, een reputatie die door de invoering van neutrale verpakking schade oploopt.
 3. Er is geen dringende noodzaak voor de invoering van neutrale verpakkingen in Nederland.
 4. In geen enkel land waarin neutrale verpakkingen zijn ingevoerd is dit succesvol gebleken en dat zal in Nederland niet anders zijn.
-

5. Neutrale verpakkingen zijn nadelig voor het publiek en vergroten de criminaliteit.

Handelsmerken zijn fundamentele mensenrechten en spelen een belangrijke rol bij de bescherming van de consument.

In 5000 voor Christus produceerden de Chinezen al potten die een indicatie bevatten van de naam van de keizer, de producent en de plaats van productie. Meer dan 800 jaar geleden werd in Engeland de eerste bekende wetgeving ingevoerd dat aan bakkers het voorschrift oplegde handelsmerken te gebruiken voor het brood dat zij verkochten. Het zal duidelijk zijn dat gedurende de gehele geschiedenis handelsmerken nuttige en belangrijke informatie bevatten voor de consument.

Intellectuele eigendomsrechten zijn mensenrechten die zijn opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM), bijvoorbeeld in artikel 17, het recht op eigendom, artikel 19, het recht op vrijheid van meningsuiting en artikel 27, het recht op de bescherming van materiële belangen. Door intellectuele eigendomsrechten op te nemen in de UVRM heeft de internationale gemeenschap ze op dezelfde hoogte gesteld als basisbeginselen als waardigheid, vrijheid en gelijkheid, en het verbod op slavernij. Intellectuele eigendomsrechten mogen evenmin als deze fundamentele rechten om politieke redenen terzijde worden geschoven.

Intellectuele eigendomsrechten zijn van groot belang voor de economische ontwikkeling. Volgens het Amerikaanse Patent and Trademark Office zorgen IE-intensieve industrieën voor 30% van de totale werkgelegenheid – 45,5 miljoen banen. Verreweg het grootste deel daarvan – 23,7 miljoen banen is rechtsreeks verbonden aan handelsmerk-intensieve industrieën.^[1] Handelsmerk-intensieve industrieën vormen ook het grootste aandeel,^[2] met 45 miljoen directe en 19,6 indirecte banen. Deze IE-intensieve banen produceerden in 2014 meer dan 42% van het Europese BNP en 38% van het Amerikaanse en waren goed voor 18,5% van de totale wereldproductie. Dit zijn dezelfde banen die getroffen zullen worden door de invoering van neutrale verpakkingen.

Intellectuele eigendomsrechten maken het verder mogelijk een marktreputatie op te bouwen. Zij bieden de consument herkenbare merken van grotere kwaliteit. Dit kweekt vertrouwen. Aan de kant van de producent bestaat er continue een behoefte tot vernieuwing om nieuwe consumenten te winnen en een drang zich aan te passen aan de voorkeuren van de consument teneinde dat vertrouwen te bewaren.

Nederland is altijd een groot voorvechter van intellectuele eigendomsrechten geweest, een reputatie die door de invoering van neutrale verpakking schade oploopt.

Nederland bezet op de International Intellectual Property Rights Index 2018 van IPR de 8^e plaats ten aanzien van de bescherming van eigendomsrechten. Het scoort hoog in de categorieën “Wetgeving” en

^[1] Justin Antonipillai en Michelle Kee, “Intellectual Property and the U.S. Economy: 2016 Update” (United States Patent and Trademark Office, Economics and Statistics Administration, 2016), <https://www.uspto.gov/sites/default/files/documents/IPandtheUSEconomySept2016.pdf>.

^[2] European Patent Office and European Union Intellectual Property Office, “Intellectual Property Rights Intensive Industries and Economic Performance in the European Union,” 2016, https://euipo.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/performance_in_the_European_Union/performance_in_the_European_Union_full.pdf

“Intellectuele Eigendomsrechten”.^[3] In de Index of Economic Freedom 2019 van de Heritage Foundation neemt Nederland wereldwijd de 13^e plaats in en in Europa de 5^e plaats.^[4] Het is duidelijk dat Nederland een uitstekende naam heeft op het gebied van bescherming van intellectuele eigendomsrechten.

Door de invoering van neutrale verpakkingen bestaat er ernstig gevaar dat deze waardevolle en zorgvuldig opgebouwde reputatie teniet gaat. De afwezigheid van duidelijke verwijzing naar hun merk op de verpakking ontnemt producenten de prikkel om te innoveren. En door de afwezigheid van een herkenbaar logo verliest de consument de mogelijkheid een weloverwogen keuze te maken bij de aankoop van zijn of haar favoriete merk. Niet alleen leidt dit tot ontevreden consumenten, het vergroot ook het risico dat zij hun toevlucht nemen tot inferieure namaakproducten.

Er is geen dringende noodzaak in Nederland voor het invoeren van neutrale verpakkingen

De Nederlandse regering schijnt te denken dat neutrale verpakkingen zullen bijdragen aan de vermindering van het aantal rokers. Echter, dit vindt al plaats zonder het tot mislukking gedoemde neutrale-verpakkingenbeleid. Tussen 2014 en 2017 daalde het percentage volwassen rokers van 26,3%, tot 23,1%.^[5] Dit is ruim onder het Europese gemiddelde van 28,7%.^[6]

Voor zover het de doelstelling van de Nederlandse regering is het aantal rokers te verminderen, hoeft zij helemaal geen actie te ondernemen. Deze trend is al zichtbaar zonder inmenging van de regering en zonder neutrale verpakkingen. Er is dan ook geen enkele noodzaak voor de Nederlandse regering om dit beleid in te voeren, aangezien deze doelstellingen al worden gerealiseerd.

In geen enkel land waarin neutrale verpakkingen zijn ingevoerd is dit succesvol gebleken en dat zal in Nederland niet anders zijn

Zelfs al zouden neutrale verpakkingen succesvol zijn, dan nog zou PRA tegen een dergelijke verregaande inbreuk op de intellectuele eigendomsrechten pleiten. Zo ver hoeft het echter niet te komen, aangezien neutrale verpakkingen in geen enkel land waarin zij zijn ingevoerd succes blijken te hebben.

In Australië, het Verenigd Koninkrijk noch in Frankrijk hebben neutrale verpakkingen voldaan aan de doelstelling de gezondheid te verbeteren door het percentage rokers te verminderen.

Regeringsfunctionarissen in Frankrijk hebben toegegeven dat de invoering van neutrale verpakkingen geen succes is. Zo verklaarde de Franse minister van Volksgezondheid, Agnes Buzyn, aan het Franse parlement dat de “officiële verkoop van sigaretten is gestegen, de neutrale verpakking heeft de officiële

^[3] 2018 International Property Rights index, Property Rights Alliance.

<https://www.internationalpropertyrightsindex.org/country/netherlands>

^[4] 2019 Index of Economic Freed, Heritage Foundation

<https://www.heritage.org/index/country/netherlands#rule-of-law>

^[5] Smoking in the Netherlands: Key Statistics 2017, Netherlands Expertise Centre for Tobacco Control, <https://www.trimbos.nl/docs/9a7f5384-36fa-4edc-815f-1d0388960f46.pdf>

^[6] Age-standardized prevalence of tobacco smoking among persons 15 years and older, by WHO region, 2016, World Health Organization, <http://apps.who.int/gho/data/node.sdg.3-a-viz?lang=en>

verkoop van tabak niet teruggedrongen [we] weten niet of de neutrale verpakking effect heeft bij het jongeren ervan weerhouden te gaan roken.”^[7]

In Australië, het eerste land dat neutrale verpakkingen invoerde, wijst recent, op door de Australische regering verstrekte informatie gebaseerd onderzoek naar de impact daarvan uit dat “de gruwelijke gezondheidswaarschuwing geen statistisch relevant verschil in effectiviteit had als gevolg van het ingevoerde beleid – de effectiviteit is eerder verminderd.”^[8]

Sterker nog, volgens gegevens van de Australische regering, verzameld via de National Drug Strategy Household Survey (NDSHS), was er voor het eerst in 23 jaar geen statistisch significant vermindering in het gemiddelde aantal rokers per dag tussen 2013 (12,8%) en 2016 (12,2%).^[9]

Recente studies naar het effect van neutrale verpakkingen in het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk bevestigen het falen van het Australische beleid. Het Europese economische adviesbureau heeft, over verschillende periodes, tests uitgevoerd om het effect van neutrale verpakkingen op de tabaksconsumptie in deze twee landen te meten. Deze metingen tonen aan dat er “geen statistisch significante relatie” bestaat tussen neutrale verpakkingen en tabaksgebruik, ook niet na toepassing van een vergelijkingsmodel waarin rekening was gehouden met prijswijzigingen.^[10]

Het bewijs is daar: neutrale verpakkingen hebben geen effect.

Neutrale verpakkingen zijn nadelig voor het publiek en vergroot de criminaliteit

Logo's en unieke uitingsvormen stellen de consument in staat onderscheid te maken tussen legale en illegale tabaksproducten. Met de invoering van neutrale verpakkingen zouden alle verpakkingen hetzelfde lijken en is de consument zich niet langer bewust van het verschil tussen de merken. Dit reduceert tabaksproducten tot een grondstof, waarbij de consument de voorkeur geeft aan prijs boven kwaliteit. Hiervan profiteren tabaksmokkelaars en andere kwaadwilligen.

Geschat wordt dat in Australië de consumptie van illegale tabak de afgelopen jaren sterk is gestegen, tot 13,9% van de totale consumptie in 2016, wat een verlies van AU\$ 1,6 miljard aan accijnzen inhoudt.^[11]

^[7] Nationale Assemblée, “XV Wetgeving 2017-2018 Reguliere plenaire sessie”, Notulen van de sessie van 5 september 2018, <http://assemblee-nationale.fr/15/cri/2017-2018/20180075.asp>

^[8] Davidson Sinclair and Ashton De Silva, “What the Government Demanded As Proof for Plain Packaging Efficacy: An Analysis the Public Health Lobby Did Not Perform” (RMIT University, May 3, 2017), <https://ssrn.com/abstract=2962216>

^[9] “National Drug Strategy Household Survey 2016,” Drug Statistic Series No. 31 (Australian Government, Australian Institute of Health and Welfare, 2017), <https://www.aihw.gov.au/getmedia/15db8c15-7062-4cce-bfa4-3c2079f30af3/21028.pdf.aspx?inline=true>.

^[10] Europe Economics, “TPD2 and standardized tobacco packaging – what impacts have they had so far?” (May 2018). http://europe-economics.com/publications/tpd2_and_standardised_tobacco_packaging_may_2018.pdf

^[11] “Illicit Tobacco in Australia” (KPMG, March 20, 2017), <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/uk/pdf/2017/04/Australia-illicit-tobacco-Report-2016/pdf>

Volgens het KPMG Project Sun bedroeg het aantal nagemaakte en gesmokkelde sigaretten in 2016 in Nederland 620 miljoen, op een totale consumptie van 720 miljoen, oftewel 6% van de totale consumptie, en verdubbelde het percentage gesmokkelde sigaretten in vergelijking met 2015 tot 4,2 procent.^[12]

De groei van de illegale tabakshandel vormt een bedreiging van de internationale veiligheid. Zo zijn er verbanden aangetoond tussen illegale sigaretten en terroristische organisaties als het Ierse Republikeinse Leger (IRA), De Koerdistaanse Arbeiderspartij (PKK) en Hezbollah. Een voormalig lid van Al-Qaida, Mokhtar Belmokhtar, staat ook wel bekend als “Mr. Marlboro” vanwege zijn betrokkenheid bij de sigarettensmokkel ter financiering van zijn terroristische organisatie.^[13]

Nederland wordt al geconfronteerd met de illegale tabakshandel. Deze zal met de invoering van neutrale verpakkingen alleen maar toenemen.

Als de Nederlandse regering daadwerkelijk de schadelijke gevolgen van het tabaksgebruik wil verminderen, doet zij er beter aan campagnes op te zetten om het bewustzijn van het publiek te vergroten, bijvoorbeeld via sociale media, of door toepassing van bewezen methodes als dampen en rookloze tabaksproducten die geen inbreuk maken op intellectuele eigendomsrechten.

Sincerely,

Lorenzo Montanari
Executive Director

^[12] KPMG (16 april 2017). Resultaten Project Sun 2016. KPMG LLP.

<https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/lt/pdf/project-sun-2017-report.pdf>

^[13] The Global Illicit Trade in Tobacco: A Threat to National Security, United States Department of State, <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/250513.pdf>